

Roman Jacek Arseniuk

Gdańsk, 20 marca 2024

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Wielce Szanowny Pan
Andrzej Duda

Petycja

W interesie publicznym proszę o podjęcie kroków sprzyjających „nowelizacji” (§ 82 ZTP) „Kodeksu karnego” (dalej: KK albo kk; Dz.U.2024.17).

Postuluję, aby przepis art. 39 pkt 1 miał taki tekst: **pozbawienie praw publicznych, z wyjątkiem pozbawienia praw wyborczych do organów władzy publicznej.**

Postuluję dodanie do art. 39 przepisu umieszczonego w nowoutworzonym punkcie 1a o takim tekście: **pozbawienie praw wyborczych do organów władzy publicznej, z wyjątkiem pozbawienia prawa wybieralności do Sejmu i Senatu.**

Postuluję dodanie do art. 39 przepisu umieszczonego w nowoutworzonym punkcie 1b o takim tekście: **pozbawienie prawa wybieralności do Sejmu i Senatu.**

Oczywiście, zmiana przepisu art. 39 pkt 1 wymaga odpowiedniej zmiany przepisów umieszczonych w art. 40, a mówiąc precyzyjniej, z art. 40 należy **co najmniej** usunąć wyrażenie: „organu władzy publicznej”.

Oczywiście, dodanie do art. 39 punktów 1a i 1b wymaga dookreślenia przepisów umieszczonych w tych nowoutworzonych punktach, a zatem należy po art. 40 utworzyć art. 40a i art. 40b. To chyba każdy rozumie, że w art. 40a można umieścić nawet kilka przepisów.

W nowoutworzonym przepisie art. 40b należy **co najmniej** uwzględnić treść zawartą w przepisie art. 99 ust. 3 Konstytucji, czyli przepis art. 40b może mieć np. taki tekst: **W razie skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, sąd orzeka o pozbawieniu prawa wybieralności do Sejmu i Senatu.**

Uzasadnienie

Przypominam, że w petycji z 11 stycznia 2024 zaproponowałem zmianę Konstytucji przez *dodanie do art. 103 ustępu czwartego o takim tekście: **Ani posłem ani senatorem nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.***

Kto zrozumiał petycję z 11 stycznia, ten wie, że napisałem ją, aby wykazać, że **wydany po dniu wyborów** wyrok skazujący na więzienie posła (miałem na myśli zwłaszcza jednego z dwóch posłów, o których media non stop mówiły w styczniu 2024) nie może być w obecnym stanie prawnym powodem wygaśnięcia mandatu tego posła. Muszę się przyznać, że po rozesłaniu petycji z 11 stycznia nadal rozmyślałem o mandacie posła skazanego na więzienie, bo coś mi nie grało. Do tego obśmiałem w petycji z 15 stycznia 2024 pogląd głoszony *urbi et orbi* przez tuzów polskiego prawa (określę tych prawników nazwą: „mocni z prawa”), że do wygaśnięcia mandatu posła skazanego na więzienie dochodzi z mocy prawa, i pragnąłem lepiej uzasadnić te obśmianie. W niniejszej petycji przedstawiam część wniosków z tych rozmyślań po zapoznaniu się m.in. ze wszystkimi opiniami do druków sejmowych nr 1302 i nr 1834 (Sejm V) oraz nr 432 (Sejm VI), a także z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego (K 39/97) z 10 listopada 1998 roku.

Dla jasności podkreślam, że podtrzymuję przedstawione i uzasadnione w petycji z 11 stycznia 2024 takie oto stanowisko:

*Co więcej, twierdzę, że w myśl Konstytucji, **nie może być wygaszony mandat osoby skazanej na więzienie po wyborach!** Proszę zauważyć, że taki wniosek wynika nawet z art. 247 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego (dalej: Kw), w którym nie ma mowy o tym, że wygasa mandat osoby skazanej na więzienie po dniu wyborów. W przepisie tym jest mowa o tym, że wygaśnięcie mandatu następuje w przypadku „utrąty prawa wybieralności lub nieposiadania go w dniu wyborów”.*

*Proszę o refleksję, że nie może utracić prawa wybieralności osoba już wybrana – **prawo wybieralności** (jest o nim mowa w art. 11 Kw) **może utracić***

kandydat, który po dniu podpisania pisemnego oświadczenia „o posiadaniu prawa wybieralności” (art. 212 § 6 Kw), ale przed dniem wyborów, utracił te prawo albo utracił je w dniu wyborów.

Poprawię się jednak; w powyższym przytoczeniu jest napisane, że *nie może utracić prawa wybieralności osoba już wybrana*. To nieprecyzyjna wypowiedź. Precyzyjniejsza jest taka wypowiedź: osobie wybranej, która miała prawo wybieralności w dniu wyborów, prawo wybieralności jest już niepotrzebne po dniu wyborów. Powiem to jeszcze precyzyjniej, zawężając wypowiedź do wypadku skazania posła na więzienie: Jeżeli osoba, która w dniu wyborów nie była prawomocnie skazana na więzienie, uzyskała mandat posła, to do wygaśnięcia tego mandatu nie może dojść z tego powodu, że osoba ta w okresie wykonywania mandatu posła została prawomocnie skazana na więzienie.

Podpowiadam, że o tym, że osobie wybranej, która miała prawo wybieralności w dniu wyborów, prawo wybieralności jest już niepotrzebne, jest napisane także na s. 25 wyroku TK K 39/97.

Teraz dodam, że kwestią pozbawienia mandatu posła, który został prawomocnie skazany na więzienie dopiero w okresie wykonywania mandatu, zajmę się w kolejnej petycji. W tej kolejnej petycji sformułuję także kolejny argument za trafnością postulatów niniejszej petycji z 20 marca 2024. Być może w tej kolejnej petycji zajmę się także kwestią mandatu posła, który np. utracił obywatelstwo polskie. O tym, jak rozumiem „skazanie na więzienie”, napisałem w petycji z 11 stycznia 2024.

Przejdę teraz do właściwego uzasadnienia postulatów tej petycji. Jest to ważne, aby zrozumieć, że przepis art. 11 § 2 pkt 1 Kodeksu wyborczego (dalej: KW albo Kw) jest niezgodny z przepisem art. 62 ust. 2 Konstytucji. Mówiąc dokładniej, przepis art. 62 ust. 2 Konstytucji zostaje pogwałcony, jeżeli obywatel jest pozbawiony prawa wybieralności tylko na podstawie art. 99 ust. 3 Konstytucji, a nawet na podstawie art. 11 § 2 pkt 1 Kw (który jest wynikiem wadliwej implementacji art. 99 ust. 3 do przepisów wyborczych). Chodzi o to, że w myśl przepisu art. 62 ust. 2 Konstytucji prawa wybieralności może pozbawić tylko orzeczenie właściwego sądu (czyli sądowy akt stosowania prawa, akt indywidualny i konkretny) wydane na podstawie normy prawnej generalnej i abstrakcyjnej utworzonej z przepisów, które ten sąd stosuje (a np. sąd karny określając odpowiedzialność karną stosuje przepisy karne materialne).

Można powiedzieć także tak: w 2009 roku ludzie, którzy, być może, chcieli dobrze, doprowadzili do dodania ustępu trzeciego do art. 99 Konstytucji

(Dz.U. 2009.114.946). Zapewne legislatorzy sejmowi doprowadzili w 2010 roku (Sejm VI; druk nr 2711) do (wadliwej) implementacji tego ustępu trzeciego do „Ordynacji wyborczej do Sejmu ...” (Dz.U.2010.212.1385). Niestety, chyba nikt z ludzi odpowiedzialnych za prawidłową legislację **nie pomyślał o tym, że w Konstytucji jest także art. 62 ust. 2**, z którego wynika, że (nawet poprawna) implementacja art. 99 ust. 3 Konstytucji tylko do przepisów wyborczych to za mało, aby pozbawić prawa wybieralności do Sejmu każdą osobę prawomocnie skazaną na więzienie.

„To za mało”, ponieważ z art. 62 ust. 2 Konstytucji wynika, że tylko odpowiednie orzeczenie sądu może pozbawić obywatela prawa wybieralności do Sejmu. Oczywiście, aby sąd mógł wydać takie orzeczenie muszą obowiązywać odpowiednie przepisy, które ten sąd będzie mógł zastosować. Oczywiście, aby przepisy obowiązywały, to przede wszystkim muszą zostać ustanowione. Niestety, takie przepisy nie zostały do dzisiaj ustanowione. Jeżeli postulaty mojej petycji (albo propozycje ulepszone) zostaną wykonane, to dopiero wtedy będzie można skutecznie pozbawiać prawa wybieralności wszystkie osoby wymienione w art. 99 ust. 3 Konstytucji.

Należy dodać, że jest to bardzo dziwne, że nie doszło w 2010 roku do ustanowienia przepisów podobnych do zaproponowanych w tej petycji. Przecież o tym, że **osobę O prawa wybieralności może pozbawić tylko indywidualne i konkretne orzeczenie sądu dotyczące osoby O**, mówią co najmniej dwa przepisy art. 7 oraz przepis art. 8 ust. 1a obowiązującej w tamtym czasie „Ordynacji wyborczej” (Dz.U 2001.46.499 ze zm.). Co więcej, z treści przepisu art. 62 ust. 2 Konstytucji wynika wyraźnie, że to **w orzeczeniu sądowym musi być mowa o pozbawieniu praw publicznych albo wyborczych**. Mówiąc precyzyjniej, do pozbawienia prawa wybieralności do Sejmu nie może dojść tylko na skutek wydania prawomocnego wyroku skazującego na więzienie, ponieważ **art. 62 ust. 2 Konstytucji wymaga prawomocnego wyroku skazującego na więzienie, w którym to wyroku sąd dodatkowo musi orzec o pozbawieniu prawa wybieralności do Sejmu**.

Podkreślę to jeszcze w inny sposób: w wyroku sąd musi wyraźnie orzec o pozbawieniu prawa wybieralności, a sąd może to zrobić tylko w ten sposób, że orzeknie odpowiedni środek karny; dzisiaj sąd ma do dyspozycji tylko jeden środek karny – pozbawienie praw publicznych. Ten jeden środek karny nie jest wystarczający, aby dzisiaj pozbawić prawa wybieralności każdą osobę prawomocnie skazaną na więzienie. W razie wykonania postulatów tej petycji, sąd w każdym wyroku skazującym na więzienie będzie mógł dodatkowo orzec środek

karny pozbawiający prawa wybieralności, czyli będzie możliwe osiągnięcie celu, o którym myśleli w 2009 roku projektodawcy noweli Konstytucji.

Proszę o refleksję, że posłowie, o których wspomniałem w akapicie drugim tego uzasadnienia, mogliby zostać pozbawieni prawa wybieralności (bo to jest jeden ze skutków pozbawienia praw publicznych), gdyby sąd II instancji skazał ich na trzy lata więzienia (*vide* art. 40 § 2 pkt 2 kk), ale sąd II instancji skazał ich na dwa lata (X Ka 613/23). Przypomnę, że chociaż sąd I instancji był surowszy, bo skazał posłów na trzy lata więzienia, to jednak nie pozbawił ich praw publicznych (II K 784/10), a zatem także prawa wybieralności do Sejmu.

Zapewne ktoś powie, że w art. 62 ust. 2 Konstytucji jest mowa o prawie wybierania, a nie o prawie wybieralności. To oczywiście byłaby trafna uwaga, ale ze względu na wynikające np. z przepisów art. 99 Konstytucji bezpośrednie powiązanie tych praw, art. 62 ust. 2 Konstytucji dotyczy także prawa wybieralności.

Dla lepszego objaśnienia tej petycji dodam, że nawet gdyby uznać, że co najmniej niektóre prawomocne wyroki skazujące na więzienie wydane po dniu wyborów mogą wpłynąć na prawo wybieralności w taki sposób, że mogą doprowadzić do wygaśnięcia mandatu prawidłowo uzyskanego, to, ze względu na art. 62 ust. 2 Konstytucji, mandaty ww. posłów nie mogły wygasnąć ani z mocy Konstytucji, ani na skutek postanowienia Marszałka Sejmu, ani nawet z chwilą ogłoszenia tego postanowienia w „Monitorze Polskim”. Posłowie ci mogliby utracić mandaty, gdyby **w wyroku X Ka 613/23 Sąd Okręgowy zasądził środek karny przewidujący utratę prawa wybieralności**.

Ciekawy jestem, co teraz będą głosili „mocni z prawa”.

Ciekawy jestem także, czy ktoś w Polsce jest zdolny do wykorzystania tej petycji i sformułowania do Trybunału Konstytucyjnego skargi, o której jest mowa w art. 79 Konstytucji.

Dla jasności sformułuję dodatkowo fragment poprawnego (należy go ulepszyć, w tym skrócić, w razie wykonania postulatu niniejszej petycji) przepisu art. 11 § 2 pkt 1 Kw: prawomocnie skazana wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, jeżeli w tymże wyroku sąd orzekł także środek karny powodujący utratę prawa wybieralności (...).

Zachęcam do zapoznania się z moimi poprzednimi petycjami, które także są ważne dla osób skazanych wyrokiem X Ka 613/23. Petycja z 8 stycznia

2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Sejmu, Senatu (petycja nr 846) i MS (pod datą 30 stycznia 2024). Petycja z 11 stycznia jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Senatu (petycja nr 848) i MS (pod datą 31 stycznia 2024). Petycja z 15 stycznia 2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Sejmu i Senatu (petycja nr 850). Petycja z 22 stycznia 2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Senatu (petycja nr 854) i MS (pod datą 26 stycznia 2024). Petycja z 6 lutego 2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Senatu (petycja nr 863) i MS (pod datą 14 lutego 2024). Petycja z 12 lutego 2024 jest opublikowana na stronach MS (pod datą 21 lutego) i Prezydenta RP. Petycja z 20 lutego 2024 jest opublikowana na stronie Prezydenta RP i MS (pod datą 27 lutego). Petycja z 28 lutego 2024 jest już opublikowana na stronie MS (pod datą 11 marca 2024). Petycja z 4 marca 2024 także jest już opublikowana na stronie MS (pod datą 19 marca 2024), za co panu Ministrowi dziękuję. Korci mnie, aby dodać, że obecny RPO z zapalem wykonuje w 2024 roku instrukcję, o której piszę w petycji z 4 marca 2024.

Podpisem zaufanym podpisał
Roman Jacek Arseniuk

Oświadczenie

Wyrażam zgodę na zamieszczenie na stronie internetowej powyższej petycji zawierającej moje imiona i nazwisko.

Podpisem zaufanym podpisał
Roman Jacek Arseniuk